

Pripremni odbor *Desničinih susreta 2023.*

objavljuje

poziv za prijavu prethodnih priopćenja za

Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem

DESNIČINI SUSRETI 2023.
KULTURNE ORIJENTACIJE I POLITIČKE KULTURE
UMJETNIČKE INTELIGENCIJE
U HRVATSKOJ I JUGOSLAVIJI OD 1952. DO 1967. GODINE

Zagreb, četvrtak i petak, 23. i 24. XI. 2023.

Rok za prijavu prethodnih priopćenja: 31. VII. 2023.

Pripremni odbor *Desničinih susreta 2023.* objavljuje da će se *Desničini susreti 2023.* održati u Zagrebu, 23. i 24. studenoga/novembra 2023. s temom

KULTURNE ORIJENTACIJE I POLITIČKE KULTURE UMJETNIČKE INTELIGENCIJE
U HRVATSKOJ I JUGOSLAVIJI OD 1952. DO 1967. GODINE

te poziva zainteresirane istraživače u područjima humanističko-društvenih i kulturnih studija da prijave svoje sudjelovanje najkasnije do 30. srpnja/jula 2023. Ove godine, prvi put u praksi *Desničinih susreta*, imajući na umu relativnu neistraženost najavljene teme, naručili smo od nekolicine istraživačica i istraživača da unaprijed napišu svoje priloge o spomenutoj temi. Njihovim priložima htjeli smo osigurati što kvalitetniji i kreativniji inicijalni poticaj svima onima koji se odluče prijaviti sudjelovati u radu skupa 23. i 24. studenoga t. g. Objavljujemo ih digitalno, zajedno s ovim pozivom za prijavu prethodnih priopćenja, abecednim redoslijedom.

Desničini susreti 2023. zamišljeni su kao recentno transdisciplinarno istraživanje i propitivanje kulturnih, društvenih i političkih situacija u razdoblju koje je u književnosti (uvjetno) razgraničeno, s jedne strane, izlaskom iz paradigme socijalističkog realizma – najjasnije artikuliranim na ljubljanskom Kongresu saveza književnika Jugoslavije 1952. – a, s druge strane, Deklaracijom o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika i Pozivom na razmišljanje 1967.,

dokumentima koji su neovisno o oficijelnim partijskim osudama imali dalekosežne kulturne, društvene i političke implikacije, zastupajući stavove koji su u biti proistjecali iz radikalne kritike kulturne politike u Hrvatskoj i Jugoslaviji u razdoblju nakon 1952., pa i 1945.

Zamišljeno je težište rasprave na kulturnim orijentacijama i političkoj kulturi umjetničke inteligencije u navedenom razdoblju. Pod pojmom kulturnih orijentacija podrazumijevamo različite programske ili vrijednosne inicijative u kulturi, kao što su književni časopisi i izdanja, izložbe, kazališne i glazbene izvedbe, koje doprinose slobodi književnoga i općenito umjetničkoga stvaralaštva u kontekstu određene društvene prakse, konkretno u Jugoslaviji s obzirom na određene reforme društva i političkoga sistema (federalizacija, samoupravljanje, pokret nesvrstanih i sl.), pri čemu se nacionalne kulture odnose na „društvene obrasce ponašanja“ u raznim sferama društva, ali i „na način na koji se oblikuju ideje o drugim nacijama i kulturama“ (V. Katunarić, *Lica kulture*). Pod pojmom političke kulture „niz generaliziranih orijentacija pojedinaca prema različitim objektima politike, koje su posredovane dominantnim političkim uvjerenjima, vrijednostima, normama i simbolima određene političke zajednice ili određenoga kulturnoga političkog kruga. S jedne strane, politička je kultura dio kolektivne svijesti nekoga naroda, ona postoji kao sustav simbola, uvjerenja, vrijednosti i normi određenoga društva. S druge strane, političku kulturu čine stavovi ili orijentacije građana prema različitim objektima politike.“ (<https://www.enciklopedija.hr/natuknica.aspx?id=49235> /pristup: 30. 5. 2023./)

Polazeći sa stajališta da je u spomenutom razdoblju – obilježenom obnovom modernizama u kulturi, propitivanjem smisla i značenja distinktivnih nacionalnih tradicija u multinacionalnoj državnoj zajednici, suočenoj s izazovima kulturnog i političkog pluralizma u uvjetima partijskog monizma, odnosno monopola vlasti – umjetnička inteligencija, shvaćena pluralno, kako zbog razlika u načinima umjetničkog izražavanja tako i zbog mnogostrukih razlika u pristupima i načinima umjetničkog propitivanja temeljnih pitanja vremena, bilo da je riječ o vlastitoj kulturi ili epohalnim situacijama u europskom ili svjetskom obzorju, akter je promjena o kojima se dosta pisalo, piše, ali o kojima se još uvijek nedovoljno razmišlja, a koje čine posebno poglavlje kako u hrvatskoj povijesti tako i u povijesti Jugoslavije od 1952. do 1967.

Desničnim susretima 2023. otvaraju se mogućnosti da se na temelju recentnih istraživanja kritički propitaju dosezi i granice intenzivnog razvoja umjetničke proizvodnje u književnosti, slikarstvu i kiparstvu, glazbi, filmu itd., umjetničke kritike, umjetničkog stvaralaštva u svakodnevicu, ali i učinaka monopartijskog ideološko-političkog voluntarizma te reakcija koje je

izazivao i alternativa koje je anticipirao. S time u vezi oni će biti otvoreni i spram promjena u društvenim i humanističkim znanostima, posebno u jezikoslovlju.

Posebnu pozornost *Desničini susreti 2023.* posvetit će inovacijskim izazovima novih generacija umjetničke inteligencije, njezinim pojedinačnim i skupnim očitovanjima i praksama (npr. u hrvatskom slučaju, časopisi od *Republike*, *Krugova* i *Hrvatskog kola* do *Umjetnosti riječi*, *Književnika*, *Foruma* i *Razloga*), a u poredbenom smislu pratiti slične pojave i procese unutar složene kulturne i onodobne aktualne međuknjiževne konstelacije. Opus Vladana Desnice u tom je vremenu tek jedan od primjera o višeznačnim, pa i proturječnim učincima i recepcijama unutar i izvan matične hrvatske kulture, odnosno šire od tadašnjeg hrvatsko-srpskoga jezičnoga (interkulturnoga) konteksta unutar i izvan granica jugoslavenske državne zajednice.

Za potrebe pravovremene izrade programske knjižice molimo Vas da nam uz prijavu pošaljete sažetak priopćenja (1000–1500 slovnih mjesta) i sažeti *curriculum vitae* (500–1000 slovnih mjesta). Održavanje skupa zamišljeno je u hibridnom formatu, uz usporedno sudjelovanje *in vivo* i putem *Zoom* platforme.

U skladu s tradicijom *Desničinih susreta*, troškove smještaja i boravka u Zagrebu snosi Pripremni odbor, a troškove puta sudionice/sudionici.

Isto tako, u skladu s tradicijom *Desničinih susreta*, priopćenja, pretvorena u znanstvene članke ili druge vrste priloga, objavit će se u Zborniku *Desničinih susreta 2023.* sljedeće kalendarske godine.

Supredsjedatelji *Desničinih susreta 2023.* jesu dr. sc. **Drago Roksandić**, *professor emeritus*, voditelj Programa *Desničini susreti* Centra za komparativnohistorijske i interkulturene studije, te dr. sc. **Zvonko Kovač**, red. prof. u m. Tajnica je Pripremnog odbora dr. sc. **Samanta Paronić**.

Podrobnije obavijesti mogu se dobiti upitom na e-mailove: zvonko.kovac@gmail.com, roksandic1948@gmail.com i sparonic4@hotmail.com.

Molimo Vas da prijave šaljete na adresu: sparonic4@hotmail.com.

Supredsjedatelji Znanstvenoga skup s međunarodnim sudjelovanjem
Desničini susreti 2023.

(dr. sc. Zvonko Kovač, red. prof. u m.)

(dr. sc. Drago Roksandić, *prof. emeritus*)